

POROČILO S SESTANKA STALNEGA ODBORA INSPIRE

(9TH MEETING OF THE COMMITTEE INFRASTRUCTURE FOR SPATIAL INFORMATION IN THE EUROPEAN COMMUNITY (INSPIRE))

Tomaž Petek

Dne 14. novembra je bil 9. redni sestanek odbora za INSPIRE, na katerem so razpravljali o vsebini podatkovnih specifikaciji in dopolnitvi uredbe za zagotavljanje medopravnosti na vsebinah in storitvah za teme iz prilog II in III k direktivi INSPIRE. V nadaljevanju je na kratko povzet potek razprave tokratnega zasedanja.

Izdelava podatkovnih specifikaciji poteka v skladu z načrtanim urnikom. Enako velja za pregled in sprejemanje pripomb na pripravljeno gradivo. V preteklem letu je bilo največ dela in razprav povezanih z dopolnitvami uredbe za zagotavljanje medopravnosti za podatke in storitve za teme iz prilog II in III k direktivi INSPIRE. Gradivo se prevaja v uradne jezike držav članic in bo na voljo konec januarja 2013.

Na evropski spletni strani INSPIRE bodo objavili tehnične priročnike za opise podatkov, tako imenovane »Data specification – Technical guidelines« v3.0, ki ustrezajo izvedbenim pravilom. Objavljena bosta tudi UML- in XML-shema ter katalog objektov (»Feature Catalogue«) ter nekaj spremljevalnih dokumentov.

Predstavniki Skupnega raziskovalnega središča (JRC) so poročali o stanju na področju omrežnih storitev. Ekipa, ki pripravlja izvedbena pravila za omrežne storitve, se je odločila, da iz njihove vsebine izvzame harmonizacijo besednjaka. Med javno razpravo v preteklem letu so prejeli več kot štiristo pripomb na izvedbena pravila (IR) in tehnična navodila (TG). V oktobru je bila tudi delavnica na temo analize stroškov in koristi, ki jo nameravajo oblikovati kot predlog priporočil in dopolnitev sedanjih zakonskih okvirov. Oba dokumenta (NS DT IR in TG) sta v pripravi za razpravo v državah članicah. Predvidevajo, da bistvenih vsebinskih sprememb ne bo in bo verzija 3 izvedbenih pravil (IR V3) postala podzakonski akt (uredba ali odločba Komisije). Podroben urnik za sprejemanje pripomb in oblikovanje končnih različic dokumentov je na spletni strani portala EU INSPIRE.

Max Craglia iz JRC je predstavil predloge za dopolnitev izvedbenih pravil za metapodatke, ki so bili kot izvedbeno pravilo sprejeti prvi med podobnimi dokumenti. Njihovemu sprejetju je sledilo več predlogov za dopolnitev, predvsem zaradi zagotavljanja povezav glede na pozneje sprejeta izvedbena pravila za vsebine prilog I, II in III (IR) ter v navezavi na mednarodne standarde. Predvidevajo, da bo treba v izvedbeno pravilo za metapodatke dodati metapodatkovne elemente za prostorsko ločljivost podatkov in kakovost omrežne storitve ter metapodatkovni element za

ustreznost (»conformity«) za izvedbena pravila za omrežne storitve in medopravilnost. Predlagana je dopolnitev poglavja B, v katerem so opredeljeni metapodatkovni elementi, s poglavjem B2 za vrednotenje podatkovnih zbirk in poglavjem B3 za vrednotenje podatkov o storitvah. Predvidevajo, da bi opisane dopolnitve IR za metapodatke pripravili v prvi polovici leta 2013. Sodelujoči v razpravi smo opozorili na kratek rok in potrebo po razmisleku, kako pogosto se bo spreminjala zakonodaja na tem področju, saj IR veljajo komaj tri leta.

Na portalu EU je tako opisanih 248.584 podatkovnih zbirk in 2150 omrežnih storitev s temi podatki (od tega 1235 INSPIRE NS). Na evropskem geoportalu INSPIRE so uresničili omrežno storitev prenosa v skladu s tehničnimi priporočili za prenos (TG) na podlagi platforme Atom za vnaprej opredeljene podatkovne sloje in WFS za posamezne prostorske objekte. V prvi polovici leta 2013 načrtujejo tudi prenovo portala, ki bo obsegala večjezično podporo iskanju, izboljšavo grafičnega vmesnika, uporabo ECAS kot avtentikacijskega mehanizma, izboljšavo mehanizma zalog – tako imenovani »caching« in modul za souporabo izdelane kart oziroma vizualizacijo. Pogrešajo katalog storitev, ki jih zagotavljajo države članice, in več omrežnih storitev za vpogled držav članic. Želijo pa si tudi boljšo kakovost metapodatkovnih opisov.

JRC je oktobra 2012 v Ispri organiziral delavnico o pripravi analize stroškov in koristi pri uvedbi obveznosti iz direktive INSPIRE. Udeleženci so razpravljali o poenotenju priprave analiz stroškov in koristi in koristi v okviru sistema spremljanja in poročanja. Po predstavitev so imeli predstavniki iz 16 držav članic obsežno razpravo, kako izboljšati navodila državam članicam v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti, ki jih imajo glede poročanja o stroških in koristih uvajanja direktive INSPIRE. Med razpravo so bili opredeljeni številni elementi, ki bi jih lahko vključili v posodobljena navodila za države članice. Ti elementi so opisani v dokumentu, ki je na voljo na slovenskem geoportalu INSPIRE, na katerem je tudi povezava do predstavitev na delavnici.

Beatrice Elise je povzela razpravo, v kateri je večina udeležencev potrdila, da imajo težave z opredeljevanjem vsebine zbirk in storitev, za katere morajo poročati, oziroma z načinom njihovega štetja. Komisija zagovarja praktičen in pragmatičen pristop: če se posamezna zbirka podatkov uporablja za izvajanje okoljskih politik, potem je to zbirka, ki spada na seznam. Dilema je tudi, kaj je zbirka podatkov, saj se v poročilih pojavljajo tako celotna baza podatkov kot vsak posamezen sloj /layer/ oziroma posamezen vpis /feature type/. V nadaljevanju delavnice je Komisija predstavila rezultate prve analize tabel za spremljanje in predlagala dopolnitev v obliki neposredne povezave z metapodatkovnimi opisi. Poročanje bodo v prihodnje vključili v poročevalsko orodje EEA, imenovano »reportnet«.

Michael Luc iz JRC je na koncu sestanka stalnega odbora predstavil ugotovitve o mogočih oblikah in metodah za dopolnjevanje in vzdrževanje dokumentov in predpisov, povezanih z INSPIRE, in druge dejavnosti INSPIRE. Ugotovili so, da je še vedno veliko neodgovorjenih vprašanj glede načina izvajanja direktive v praksi. Predlagajo ustanovitev moderiranega foruma, na katerem bi razpravljali tudi o čezmejnem usklajevanju. To nalogo naj bi imela skupina INSPIRE z imenom Implementation Task Force (IITF), ki jo želijo ustanoviti leta 2013 in ki bi dopolnila sedanjo skupino strokovnjakov INSPIRE. Podane so bile tudi pobude za pripravo komunikacijske strategije INSPIRE, ki bi pripomogla k informiranju in ozaveščanju vse večjega števila upravljavcev in uporabnikov zbirk prostorskih podatkov ter storitev v zvezi z njimi.